Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ANTHONY COLLINS
prednesené 8. júna 2023 [1]

Vec C-178/22

Neznáme fyzické osoby,
za účasti:
Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Bolzano (súd v Bolzane, Taliansko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spracúvanie osobných údajov v sektore elektronickej komunikácie – Dôvernosť komunikácie – Poskytovatelia elektronických komunikačných služieb – Smernica 2002/58/EC – Článok 1 ods. 3 a článok 15 ods. 1 – Charta základných práv Európskej únie – Články 7, 8 a 11 a článok 52 ods. 1 – Žiadosť prokurátora o sprístupnenie údajov na vyšetrovanie a trestné stíhanie vo veci krádeže s priťažujúcimi okolnosťami týkajúcej sa mobilného telefónu – Vymedzenie pojmu ‚závažný trestný čin' oprávňujúceho na závažný zásah do základných ľudských práv – Rozsah predchádzajúceho posúdenia s cieľom zabezpečiť súlad s požiadavkou spáchania závažného trestného činu – Zásada proporcionality"

I. Úvod

1. Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano (Prokuratúra pri súde v Bolzane, Taliansko) [ďalej len „prokurátor (Bolzano)"] žiada Tribunale di Bolzano (Okresný súd Bolzano, Taliansko), aby povolil prístup k údajom, ktoré uchovávajú poskytovatelia elektronických komunikačných služieb, v súlade s vnútroštátnym právom, podľa ktorého je okrem iného možné vysledovať a identifikovať zdroj a adresáta komunikácie z mobilných telefónov.

2. V rámci tejto žiadosti Tribunale di Bolzano (súd v Bolzane) žiada Súdny dvor o výklad článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES [2]. Týmto ustanovením sa členským štátom umožňuje zavádzať legislatívne výnimky z povinnosti, ktorá sa stanovuje v uvedenej smernici, [3] a to

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11).

[3] Pozri článok 5 smernice 2002/58. Ochrana dôvernosti elektronickej komunikácie, ktorá je zaručená článkom 5 ods. 1 smernice 2002/58, sa vzťahuje na opatrenia, ktoré prijali osoby iné než používatelia, či už ide o verejné, alebo súkromné osoby. Rozsudok z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788, bod 36 a citovaná judikatúra).

zabezpečiť dôvernosť elektronickej komunikácie. V rozsudku vo veci Prokuratuur[4] Súdny dvor rozhodol, že prístup k údajom, ktorý umožňuje vyvodiť presné závery o súkromnom živote používateľa na základe opatrení prijatých podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58, predstavuje závažný zásah do základných práv a zásad zakotvených v článkoch 7, 8 a 11 a článku 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).[5] Takýto prístup by sa nemal povoľovať na účely prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania „trestných činov vo všeobecnosti“. Možno ho povoliť len v postupoch a konaniach na účely boja proti „závažnej trestnej činnosti“[6] a musí podliehať predchádzajúcemu preskúmaniu súdom alebo nezávislým správnym orgánom s cieľom zaručiť súlad s uvedenou požiadavkou[7]. Tribunale di Bolzano (súd v Bolzane) žiada Súdny dvor, aby vysvetlil dva aspekty rozsudku vo veci Prokuratuur: pojem „závažná trestná činnosť“ a rozsah predchádzajúceho preskúmania, ktoré musí súd vykonať podľa ustanovenia vnútroštátneho práva, v ktorom sa od neho vyžaduje, aby povolil prístup k údajom uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

3. V článku 5 smernice 2002/58, nazvanom „Dôvernosť správy“, sa stanovuje:

„1. Členské štáty vnútroštátnymi právnymi predpismi zabezpečia dôvernosť správ a príslušných prevádzkových dát prenášaných pomocou verejnej komunikačnej siete a verejne dostupných elektronických komunikačných sietí. Zakážu najmä počúvanie, odpočúvanie a iné druhy narušovania alebo dohľadu nad správami a príslušnými prevádzkovými dátami zo strany iných osôb[,] než sú užívatelia[,] bez súhlasu príslušných užívateľov, pokiaľ to nie je zákonne oprávnené v súlade s článkom 15 ods. 1 …

…“

4. V článku 6 smernice 2002/58, nazvanom „Prevádzkové dáta [Údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*]“, sa uvádza:

„1. Prevádzkové dáta [Údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*] týkajúce sa účastníkov a užívateľov, spracovávané a uložené poskytovateľom verejnej komunikačnej siete alebo verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby, sa musia vymazať alebo zanonymniť [anonymizovať – *neoficiálny preklad*], ak už naďalej nie sú potrebné na účely prenosu správy, bez vplyvu na odseky 2, 3 a 5 tohto článku a článku 15 ods. 1.

…

5. Spracovávanie prevádzkových dát [údajov o prenose dát – *neoficiálny preklad*], v súlade s odsekmi 1, 2, 3 a 4, sa musí obmedziť na osoby konajúce na pokyn poskytovateľa verejných

[4] Rozsudok z 2. marca 2021, Prokuratuur (Podmienky prístupu k údajom súvisiacim s elektronickou komunikáciou) (C-746/18, EU:C:2021:152; ďalej len „rozsudok vo veci Prokuratuur“).

[5] Bez ohľadu na dĺžku obdobia, k údajom, za ktoré sa požaduje prístup, a na množstvo alebo povahu dostupných údajov za dané obdobie.

[6] Alebo na predchádzanie vážnemu ohrozeniu verejnej bezpečnosti. Pozri rozsudok vo veci Prokuratuur, body 35, 39 a 45. Pozri aj rozsudok z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788, bod 56), a zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 140).

[7] Rozsudok vo veci Prokuratuur, body 48 až 52.

komunikačných sietí a verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, ktoré sú zodpovedné za fakt[u]rovanie alebo riadenie prevádzky, vybavovanie dotazov zákazníkov, odhaľovanie podvodov, marketing elektronických komunikačných služieb alebo poskytovanie služby s pridanou hodnotou a musí sa obmedziť na to, čo je nevyhnutné na účely takých činností.

…“

5. V článku 9 smernice 2002/58, nazvanom „Miestne dáta iné než prevádzkové dáta [údaje o polohe iné než údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*]“, sa stanovuje:

„1. Ak sa môžu spracovávať miestne dáta iné než prevádzkové dáta [údaje o polohe iné než údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*], ktoré sa týkajú užívateľov alebo účastníkov verejnej komunikačnej siete alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, také údaje sa môžu spracovávať, len keď sú anonymné alebo len so súhlasom užívateľov alebo účastníkov v rozsahu a trvaní nevyhnutnom na poskytovanie služby s pridanou hodnotou. Poskytovateľ služby musí informovať užívateľov alebo účastníkov predtým, než získa ich súhlas[,] o druhu miestnych dát iných, než sú prevádzkové dáta [údaje o polohe iné než údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*], ktoré bude spracovávať, o účele a dobe trvania spracovávania a o tom, či budú dáta prenášané tretej strane na účely poskytovania služby s pridanou hodnotou. Užívatelia alebo účastníci musia mať kedykoľvek možnosť odvolať svoj súhlas na spracovanie miestnych dát iných, než sú prevádzkové dáta [údaje o polohe iné než údaje o prenose dát – *neoficiálny preklad*].

…“

6. Článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 znie takto:

„Členské štáty môžu prijať legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, článku 8 ods. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 tejto smernice, ak také obmedzenie predstavuje nevyhnutné, vhodné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zabezpečenie národnej bezpečnosti (t. j. bezpečnosti štátu), obrany, verejnej bezpečnosti a na zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov alebo neoprávnené používanie elektronického komunikačného systému podľa článku 13 ods. 1 smernice 95/46/ES[8]. Na tento účel členské štáty môžu, medzi iným, prijať legislatívne opatrenia umožňujúce zadržanie [uchovávanie – *neoficiálny preklad*] údajov na limitované obdobie, oprávnené z dôvodov stanovených v tomto odseku. Všetky opatrenia uvedené v tomto odseku musia byť v súlade so všeobecnými princípmi práva spoločenstva vrátane tých, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 1 a 2 Zmluvy o Európskej únii.“

B. Vnútroštátne právo

7. V článku 132 ods. 3 decreto legislativo 30 giugno 2003, n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali (legislatívny dekrét č. 196, ktorým sa stanovuje Zákonník ochrany osobných údajov) z 30. júna 2003[9], nedávno zmenenom článkom 1 decreto-legge 30 settembre 2021 n. 132 – Misure urgenti in materia di giustizia e di difesa, nonché proroghe in tema di referendum, assegno temporaneo e IRAP, convertito con modificazioni nella legge 23 novembre

[8] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

[9] Riadna príloha GURI č. 174 z 29. júla 2003, s. 11.

2021 n. 178 (zákonný dekrét č. 132 z 30. septembra 2021[10], ktorý bol so zmenami zmenený na zákon č. 178 z 23. novembra 2021)[11] (ďalej len „článok 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003“), sa stanovuje:

„3. V lehote uchovávania stanovenej zákonom (t. j. 24 mesiacov odo dňa oznámenia), ak existujú dostatočné nepriame dôkazy o spáchaní trestných činov, za ktoré zákon stanovuje trest odňatia slobody na doživotie, alebo trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 3 roky, určený v súlade s článkom 4 Codice di procedura penale (Trestný poriadok), a spáchaní trestných činov vyhrážania a obťažovania alebo vyrušovania osôb prostredníctvom telefónu, keď sú vyhrážanie a rušenie závažné, v prípade, že údaje sú relevantné na účely zistenia skutkového stavu, sa na žiadosť prokurátora alebo na návrh obhajcu obvineného, vyšetrovanej osoby, poškodeného a iných osôb, ktoré uplatnili nárok poškodeného v trestnom konaní, zabezpečia po predchádzajúcom povolení sudcu odôvodneným uznesením,

…

3c. Údaje zabezpečené v rozpore s ustanoveniami odsekov 3 a 3a sa nesmú použiť.“

8. Podľa článku 4 Trestného poriadku s názvom „Pravidlá určovania súdnej príslušnosti“:

„Pri určovaní príslušnosti sa zohľadňuje trest stanovený zákonom za každý dokonaný trestný čin alebo pokus. Na pokračovanie, recidívu a okolnosti trestného činu sa neprihliada, s výnimkou priťažujúcich okolností, za ktoré zákon stanovuje iný než obvyklý trest, a okolností s osobitným účinkom.“

9. Podľa vnútroštátneho súdu môže prokurátor stíhať trestný čin krádeže s priťažujúcimi okolnosťami *ex officio*.[12] Podľa článku 625 Codice penale (Trestný zákon) sa na osobu, ktorá sa dopustí krádeže s priťažujúcimi okolnosťami, vzťahuje osobitný trest odňatia slobody na dva až šesť rokov a pokuta vo výške od 927 do 1 500 eur. V článku 624 Trestného zákona sa stanovuje, že na osobu vinnú zo spáchania menej závažnej krádeže, za ktorú možno stíhať na základe podnetu poškodenej strany, sa vzťahuje trest odňatia slobody na šesť mesiacov až tri roky a pokuta vo výške 154 až 516 eur.

III. Spory vo veci samej a prejudiciálna otázka

10. Prokurátor (Bolzano) začal dve trestné stíhania voči neznámym páchateľom za trestný čin krádeže s priťažujúcimi okolnosťami podľa článkov 624 a 625 Trestného zákona týkajúcej sa mobilného telefónu.[13] S cieľom vystopovať páchateľov vnútroštátny súd požiadal na základe článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 o „… povolenie zabezpečiť od všetkých telefónnych spoločností všetky údaje, ktoré majú k dispozícii s metódami sledovania a lokalizácie (najmä používateľov a prípadne IMEI kódov volaných/volajúcich čísiel, navštívené/dosiahnuté miesta, čas a trvanie hovoru/spojenia a označenie príslušných buniek a/alebo základňových staníc, používateľov a IMEI kódov odosielateľov/príjemcov SMS alebo MMS, a ak je to možné, osobné údaje príslušných majiteľov telefónnych mobilov), o uskutočnených prichádzajúcich

[10] GURI č. 234 z 30. septembra 2021, s. 1.

[11] GURI č. 284 z 29. novembra 2021, s. 1.

[12] Podľa talianskeho práva sa predmetné krádeže vyšetrované vnútroštátnym súdom klasifikujú ako „s priťažujúcimi okolnosťami“.

[13] Prvá krádež bola spáchaná 27. októbra 2021 (referenčné číslo RGNR 9228/2021). K druhej došlo 20. novembra 2021 (referenčné číslo RGNR 9794/2021). Krádeže mobilných telefónov sa uskutočnili v Bolzane a majitelia telefónov ich oznámili karabinierom (polícii).

a odchádzajúcich telefonických hovoroch/komunikáciách a spojeniach vrátane roamingových hovorov, a to aj v prípade, že volania nie sú vyúčtované (tzv. prezvonenia) odo dňa krádeže do dňa vybavenia žiadosti“.

11. Vnútroštátny súd má pochybnosti o tom, či je článok 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 zlučiteľný s článkom 15 ods. 1 smernice 2002/58 podľa výkladu uvedeného v rozsudku vo veci Prokuratuur. Konštatuje, že 7. septembra 2021 Corte suprema di cassazione (Kasačný súd, Taliansko) [14] rozhodol, že keďže vnútroštátne súdy majú priestor na voľné uváženie, pokiaľ ide o určenie toho, ktoré trestné činy predstavujú „závažné ohrozenie pre národnú bezpečnosť a závažný trestný čin“, rozsudok vo veci Prokuratuur sa vnútroštátnych súdov priamo netýkal. V nadväznosti na rozsudok Corte suprema di cassazione (Kasačný súd) taliansky zákonodarca prijal zákonný dekrét č. 132 z 30. septembra 2021, v ktorého článku 132 ods. 3 sa na účely získania telefónnych záznamov závažné trestné činy klasifikujú okrem iného ako trestné činy, ktoré sa trestajú „odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky…“.

12. Podľa vnútroštátneho súdu na základe hranice pre klasifikáciu závažných trestných činov podľa článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 patria do jej rozsahu trestné činy, ktoré spôsobujú len obmedzené porušenie spoločenského poriadku a ktoré možno stíhať len na základe podnetu od fyzickej osoby. [15] Prístup k telefonickým záznamom v prípade krádeže veci minimálnej hodnoty, ako je mobilný telefón alebo bicykel, je preto možné získať len na základe tohto ustanovenia. Ani pri hranici stanovenej v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa nedodržiava zásada proporcionality v súlade s článkom 52 ods. 1 Charty, v ktorom sa požaduje, aby sa v každom prípade závažnosť vyšetrovaného trestného činu posudzovala s ohľadom na obmedzenie výkonu základného práva. Stíhanie takýchto menej závažných trestných činov neoprávňuje na obmedzovanie výkonu základných práv na rešpektovanie súkromného života, ochranu osobných údajov a slobody prejavu a práva na informácie. [16]

13. Vnútroštátny súd vysvetľuje, že talianske súdy majú veľmi obmedzený priestor na voľné uváženie, aby mohli odmietnuť povoliť prístup k telefónnym záznamom, keďže povolenie sa musí udeliť vždy, keď „sú dostatočné dôkazy o spáchaní trestného činu“ a toto povolenie je „potrebné na zistenie [skutkových okolností]“. Súdy konkrétne nemajú žiadnu právomoc hodnotiť závažnosť vyšetrovaného trestného činu. Toto posúdenie vykonal zákonodarca, keď vo všeobecnosti a bez rozlišovania medzi rôznymi druhmi trestných činov stanovil, že prístup k telefónnym záznamom sa musí udeliť okrem iného v prípade vyšetrovania všetkých trestných činov, ktoré sa trestajú odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.

[14] Cass. Pen. Sez. II, č. 33116, ud. 7.9.2021, est. Pellegrino.

[15] Podľa vnútroštátneho súdu „to je napríklad prípad trestného činu vlámania, ktorý sa podľa článku 614 Trestného zákona trestá odňatím slobody na jeden až štyri roky. Ďalšími trestnými činmi, ktorých trestná sadzba nevylučuje zabezpečenie záznamov telefonických hovorov, trestanými z dôvodu menšej spoločenskej nebezpečnosti na základe obyčajného oznámenia poškodeného o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, sú trestné činy uvedené v článku 633 Trestného zákona (vniknutie na pozemok a do budov: odňatie slobody na jeden až tri roky a pokuta od 103 do 1 032 eur) alebo článok 640 Trestného zákona (menej závažný podvod: odňatie slobody na šesť mesiacov až tri roky a pokuta od 51 do 1 032 eur)“.

[16] Pozri články 7, 8 a 11 Charty.

14. Za týchto okolností Tribunale di Bolzano (súd v Bolzane) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni článok 15 ods. 1 [smernice 2002/58] vnútroštátnej právnej úprave, ktorú obsahuje [článok 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003], ktorý v platnom znení znie takto:

‚V lehote uchovávania stanovenej zákonom, ak existujú dostatočné dôkazy o spáchaní trestných činov, za ktoré zákon stanovuje trest odňatia slobody na doživotie alebo trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky, určený v súlade s článkom 4 [Trestného poriadku], a trestných činov vyhrážania a obťažovania alebo vyrušovania osôb prostredníctvom telefónu, keď sú vyhrážanie a rušenie závažné, v prípade, že údaje sú relevantné na účely zistenia skutkového stavu, sa na žiadosť prokurátora alebo na návrh obhajcu obvineného, vyšetrovanej osoby, poškodeného a iných osôb, ktoré uplatnili nárok poškodeného v trestnom konaní, zabezpečia po predchádzajúcom povolení sudcu odôvodneným uznesením‘?“

IV. Konanie na Súdnom dvore

15. Písomné pripomienky predložili česká a estónska vláda, Írsko, francúzska, talianska, cyperská, maďarská, holandská, rakúska a poľská vláda a Európska komisia.

16. Tieto zúčastnené strany a prokurátor (Bolzano) predniesli svoje vyjadrenia a odpovedali na otázky položené Súdnym dvorom na pojednávaní, ktoré sa konalo 21. marca 2023.

V. Posúdenie

A. Prípustnosť

17. Talianska vláda a Írsko tvrdia, že časť návrhu na začatie prejudiciálneho konania je neprípustná. Zo skutkových okolností uvedených v tomto návrhu vyplýva, že žiadosť o sprístupnenie bola predložená v rámci vyšetrovaní krádeží s priťažujúcimi okolnosťami týkajúcich sa mobilných telefónov. Írsko zdôrazňuje, že prokurátor môže začať stíhanie tohto trestného činu *ex officio*. Táto právomoc odráža názor, že povaha a následky trestného činu majú vo všeobecnosti vplyv na spoločnosť. Návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto hypotetický, pokiaľ sa v ňom odkazuje aj na trestné činy, ktoré môžu byť stíhané len na základe podnetu jednotlivca. Talianska vláda konštatuje, že vnútroštátny súd odkazuje na viacero trestných činov, ktoré nie sú pre veci, ktoré sa na ňom prejednávajú, relevantné. Talianska vláda a Komisia tvrdia, že v rozpore s návrhom, v ktorom sa odkazuje na „odňatie slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky“, podľa článku 625 Trestného zákona sa trestný čin krádeže s priťažujúcimi okolnosťami trestá odňatím slobody na dva až šesť rokov. Komisia preto navrhuje, aby Súdny dvor otázku preformuloval. O preformulovanie otázky žiada Súdny dvor aj francúzska vláda. Tá sa domnieva, že kým Súdny dvor môže vykladať ustanovenia práva Únie, nemá právomoc posudzovať zlučiteľnosť ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie.

18. Vnútroštátny súd svojou otázkou Súdny dvor doslova žiada, aby rozhodol o zlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva s právom Únie. To však samo osebe vôbec nebráni tomu, aby sa vnútroštátnemu súdu poskytol výklad práva Únie, v tomto prípade článku 15 ods. 1 smernice 2002/58, čo mu umožní rozhodnúť o zlučiteľnosti tohto ustanovenia s akýmkoľvek

vnútroštátnym predpisom dotknutým v rámci konania, ktoré na ňom prebieha.[17]

19. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zrejmé, že prokurátor (Bolzano) žiadal o sprístupnenie údajov okrem iného s cieľom vyšetriť a stíhať dva prípady trestného činu krádeže s priťažujúcimi okolnosťami týkajúcej sa mobilných telefónov podľa článku 625 Trestného zákona. Za týchto okolností nie je skutočnosť, že sa v návrhu odkazuje na iné trestné činy vrátane článku 624 Trestného zákona (menej závažná krádež)[18], relevantná na účel rozhodnutia v návrhoch prejednávaných na vnútroštátnom súde.[19] Pokiaľ sa položená otázka zaoberá žiadosťou prokurátora (Bolzano) o sprístupnenie údajov na vyšetrovanie spáchania trestných činov krádeže s priťažujúcimi okolnosťami, nie je hypotetická. V súlade s tým obmedzím svoje posúdenie týkajúce sa uplatňovania článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 na také skutkové okolnosti, ktoré sú opísané vnútroštátnym súdom a ktoré sa týkajú krádeže mobilných telefónov s priťažujúcimi okolnosťami.

B. O veci samej

1. Úvodné pripomienky

20. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania vychádza zo žiadosti prokurátora (Bolzano) o sprístupnenie údajov uchovávaných poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb. Netýka sa uchovávania týchto údajov ani jeho zákonnosti okrem iného podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58.[20] Údaje pozostávajú z podrobných údajov o prichádzajúcej a odchádzajúcej komunikácii[21] uskutočnenej prostredníctvom ukradnutých mobilných telefónov a lokalizačných dát[22]. Hoci tieto údaje nezahŕňajú obsah takejto komunikácie, umožňujú vyvodiť si presné závery o súkromnom živote osôb, ktorých údaje sú dotknuté a ktorých sprístupnenie vedie k „závažnému“ zásahu do ich základných práv.[23] Zásah, ktorý sprístupnenie takýchto údajov zahŕňa, možno odôvodniť cieľom[24], na ktorý sa odkazuje v prvej vete článku 15 ods. 1 smernice 2002/58, a to zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie „závažných trestných činov“, ale

[17] Pozri analogicky rozsudok zo 17. marca 2021, Consulmarketing (C-652/19, EU:C:2021:208, bod 33). Z ustálenej judikatúry vyplýva, že podľa článku 267 ZFEÚ Súdnemu dvoru prináleží, aby vnútroštátnemu súdu poskytol odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť v prejednávanej veci. Súdny dvor môže na tento účel preformulovať položené otázky. Rozsudok z 25. júla 2018, Dyson (C-632/16, EU:C:2018:599, bod 47 a citovaná judikatúra).

[18] Osobe, ktorá spácha trestný čin menej závažnej krádeže, hrozí odňatie slobody na šesť mesiacov až tri roky, a preto patrí do pôsobnosti článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003.

[19] Keďže tieto odkazy naznačujú, že je možné odvolávať sa pri vyšetrovaní trestných činov, ktoré nie sú závažnými trestnými činmi, na článok 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003, pozri body 35 až 39 nižšie.

[20] Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa tak zakladá na predpoklade, že uchovávanie požadovaných údajov je zákonné. Uchovávanie údajov, ktorých sa týka smernica 2002/58, a prístup k nim predstavujú osobitné zásahy do základných práv zaručených článkami 7, 8 a 11 Charty a vyžadujú si samostatné odôvodnenie podľa článku 52 ods. 1 Charty. V tejto súvislosti pozri rozsudok z 5. apríla 2022, Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, EU:C:2022:258, bod 47). V bodoch 29 až 33 rozsudku vo veci Prokuratuur sa uvádza prehľad pravidiel, ktorými sa riadi uchovávanie takýchto údajov.

[21] V článku 2 písm. d) smernice 2002/58 sa stanovuje, že „správa“ [komunikácia – *neoficiálny preklad*] znamená „akékoľvek informácie vymieňané alebo prenášané medzi konečným počtom účastníkov pomocou verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby. …“

[22] V článku 2 písm. c) smernice 2002/58 sa stanovuje, že „lokalizačné dáta“ znamenajú „akékoľvek údaje… udávajúce geografickú polohu koncového zariadenia užívateľa verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby“.

[23] Rozsudok vo veci Prokuratuur, body 34 a 35. Pozri analogicky rozsudok z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788, body 59 až 62). Posúdiť, či sprístupnenie údajov predstavuje „závažný“ zásah do základných práv osôb, ktorých sa takéto údaje týkajú, prináleží vnútroštátnemu súdu. Tieto návrhy vychádzajú z predpokladu, že zásah, ktorý predstavuje sprístupnenie údajov opísaných v bode 10 vyššie, je závažný.

[24] Zoznam cieľov podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 je vyčerpávajúci. Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 90).

nie všetkých trestných činov vo všeobecnosti. Súdny dvor pri výklade článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 spája závažnosť zásahu do základných práv jednotlivca so závažnosťou vyšetrovaného trestného činu. [25]

2. Právomoc členských štátov vymedziť pojem „závažné trestné činy“

21. Smernicou 2002/58 sa regulujú činnosti poskytovateľov elektronických komunikačných služieb súvisiace so spracúvaním osobných údajov. [26] V článku 1 ods. 3 sa z pôsobnosti smernice 2002/58 výslovne vylučujú činnosti štátu v osobitných oblastiach, ako je verejná bezpečnosť, obrana, bezpečnosť štátu a trestné právo. Činnosti, na ktoré sa odkazuje v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58, sa podstatne prekrývajú s činnosťami opísanými v článku 1 ods. 3 tejto smernice a zahŕňajú činnosti štátu v oblasti trestného práva, ktoré sú výslovne vylúčené z pôsobnosti smernice 2002/58. [27] Preto existuje jasná väzba medzi činnosťami štátu, ktoré sa článkom 1 ods. 3 smernice 2002/58 vylučujú z pôsobnosti tejto smernice, a legislatívnymi opatreniami, ktoré môžu členské štáty prijať podľa článku 15 ods. 1 uvedenej smernice. [28]

22. Bez ohľadu na túto jasnú súvislosť z ustálenej judikatúry vyplýva, že keďže sa v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 výslovne povoľuje prijímať vnútroštátne legislatívne opatrenia, ktoré sú v ňom opísané, takéto opatrenia patria do pôsobnosti tejto smernice. Z ustálenej judikatúry ďalej vyplýva, že pojem „činnosti“, ako aj pojem „činnosti štátu v oblasti trestného práva“ uvedený v článku 1 ods. 3 smernice 2002/58 nezahŕňa legislatívne opatrenia, na ktoré sa odkazuje v článku 15 ods. 1 tejto smernice. [29]

23. Ani v článku 2 smernice 2002/58, ktorý obsahuje viacero vymedzení pojmov na účely uplatňovania tejto smernice, ani v žiadnom inom ustanovení smernice 2002/58 vrátane článku 15 ods. 1 sa pojem „trestné činy“ nevymedzuje. [30] Tento pojem nie je navyše vymedzený ani v judikatúre obsahujúcej výklad článku 15 ods. 1 smernice 2002/58. [31]

[25] V tejto súvislosti pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:300, body 79 až 82 a citovaná judikatúra). V súvislosti s cieľom boja proti trestnej činnosti možno prístup vo všeobecnosti udeliť len k údajom osôb podozrivých z prípravy, páchania alebo zo spáchania závažného trestného činu, ako aj tých, ktoré sa takým či onakým spôsobom podieľali na takom trestnom čine. Rozsudok z 5. apríla 2022, Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, EU:C:2022:258, bod 105).

[26] Pozri na tento účel článok 3 smernice 2002/58, v ktorom sa uvádza, že smernica sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb. Pozri aj rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, body 70 a 74), a analogicky návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci La Quadrature du Net a i. (Osobné údaje a opatrenia na boj proti falšovaniu) (C-470/21, EU:C:2022:838, bod 38).

[27] Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 97).

[28] Na účely ochrany vnútroštátnej bezpečnosti, obrany, verejnej bezpečnosti, zabránenia, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov a neoprávneného používania systému elektronickej komunikácie.

[29] Rozsudky zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 98), a zo 6. októbra 2020, Privacy International (C-623/17, EU:C:2020:790, bod 38 a citovaná judikatúra).

[30] Pozri naopak článok 2 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81 2009, s. 24), v ktorom sa uvádza zoznam trestných činov, ktoré vedú k vydaniu osôb v súlade s európskym zatykačom, a prílohu II k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 132), v ktorej sa uvádza zoznam „závažných trestných činov“ vymedzených v článku 3 ods. 9 tejto smernice.

[31] V smernici 2002/58 sa neodkazuje na pojmy „všeobecné trestné činy“, „závažné trestné činy“ či „trestná činnosť“. Súdny dvor vo svojej judikatúre na tieto pojmy odkazuje bez ich vymedzenia či poskytnutia akýchkoľvek kritérií, ako by to mohli urobiť vnútroštátni zákonodarcovia. Pozri napríklad rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, body 115 a 125), a z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788, body 54, 56 a 63). Pozri v tomto ohľade aj bod 45 rozsudku vo veci Prokuratuur.

24. Aj keď žiadne takéto vymedzenie pojmu neexistuje, v smernici 2002/58 sa nestanovuje, že každý členský štát vymedzí pojem „trestné činy“ v súlade so svojim vnútroštátnym právom. [32] Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora si potreba jednotného uplatňovania práva Únie a zásady rovnosti vyžaduje, aby sa ustanovenie práva Únie, v ktorom sa výslovne neodkazuje na právo členských štátov, pokiaľ ide o určenie zmyslu a pôsobnosti tohto ustanovenia, zvyčajne vykladalo nezávislým a jednotným spôsobom v rámci celej Únie. V kontexte výkladu článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 sa pojem „trestné činy“ môže aspoň v zásade považovať za autonómny pojem práva Únie, ktorý sa má vykladať jednotne na území všetkých členských štátov. [33]

25. Desať členských štátov, ktoré predložili Súdnemu dvoru pripomienky, a Komisia však zastávajú jednomyseľný názor, že vymedzenie pojmu „trestné činy“ náleží jednotlivým členským štátom, a to aj pokiaľ ide o „závažné trestné činy“, ktoré sa v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 uvádzajú s odkazom na vnútroštátne právo členských štátov.

26. S týmito pripomienkami z viacerých dôvodov súhlasím.

27. Po prvé Súdny dvor v minulosti rozhodol, že v kontexte článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 prináleží členským štátom, aby vymedzili svoje základné bezpečnostné záujmy a prijali vhodné opatrenia na zaručenie svojej vnútornej a vonkajšej bezpečnosti. [34] Hoci to výslovne neuviedol, zdá sa, že Súdny dvor zaujal stanovisko, že pojem „národná bezpečnosť“ uvedený v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 nie je autonómnym pojmom práva Únie, a to aj napriek neexistencii jeho vymedzenia alebo akéhokoľvek výslovného odkazu na právo členských štátov. [35] Nevidím dôvod, prečo by sa rovnaký prístup nemal uplatňovať na právomoc členských štátov vymedziť na účely článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 pojem „trestné činy“ či „závažné trestné činy“. Pojmy „trestné činy“, „verejná bezpečnosť“ a „národná bezpečnosť“, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, sa môžu považovať za *noscitur a sociis*, keďže sa javí, že úmyslom normotvorcu Únie bolo, aby sa s oboma zaobchádzalo podobným spôsobom, a to aj pokiaľ ide o spôsob ich vymedzenia. [36]

28. Po druhé v článku 4 ods. 2 ZEÚ sa vyžaduje, aby Únia rešpektovala národnú identitu členských štátov obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch. V preambule Charty sa uznáva, že aj keď Únia prispieva k zachovaniu a rozvoju spoločných hodnôt, rešpektuje

[32] Pozri naproti tomu článok 1 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 54), v ktorom sa stanovuje, že „cieľom tejto smernice je zosúladenie ustanovení členských štátov o povinnostiach poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí v súvislosti s uchovávaním určitých údajov, ktoré oni vytvárajú alebo spracovávajú, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto údajov na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažných trestných činov, *ako to stanovuje vnútroštátne právo každého členského štátu*“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Rozsudkom z 8. apríla 2014, Digital Rights Ireland a i. (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238), vyhlásil Súdny dvor smernicu 2006/24 za neplatnú.

[33] Pozri analogicky rozsudok zo 7. septembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Povaha práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ) (C-624/20, EU:C:2022:639, body 19 a 20).

[34] Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 99 a 136).

[35] Okrem toho sa v článku 4 ods. 2 ZEÚ stanovuje, že národná bezpečnosť zostáva vo výlučnej zodpovednosti každého členského štátu. To, že sa prijme vnútroštátne opatrenie na účely ochrany národnej bezpečnosti, neznamená, že prestane platiť právo Únie a že členské štáty budú oslobodené od jeho dodržiavania. Pozri rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 99 a 135).

[36] Hoci význam cieľa ochrany národnej bezpečnosti prevyšuje význam boja proti závažnej trestnej činnosti, a preto môže oprávňovať na závažnejšie zásahy do základných práv, nemá vplyv na právo členských štátov vymedziť „trestné činy“ či „závažné trestné činy“. Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 136).

okrem iného rozmanitosť kultúr a tradícií národov Európy. Vymedzenie trestných činov a trestov [37] odzrkadľuje národné citlivé otázky a tradície, ktoré sa výrazne líšia nielen medzi jednotlivými členskými štátmi, ale aj sa menia v priebehu času so spoločenskými zmenami. [38]

29. Na základe už uvedeného možno konštatovať, že členské štáty pri vymedzovaní trestných činov a trestov zohľadňujú súbor rôznych faktorov v rozdielnej miere. To, ako členský štát posúdil „závažnosť" konkrétneho trestného činu, sa často, ak nie vždy, premietne do prísnosti uloženého trestu. Dĺžka trestu odňatia slobody môže odrážať analýzu viacerých faktorov vrátane vnímanej vlastnej „závažnosti" trestného činu a jeho relatívnej „závažnosti" v porovnaní s inými trestnými činmi. Neboli predložené žiadne dôvody, pre ktoré by členské štáty nemali túto právomoc vykonávať alebo prečo by sa mal na vymedzenie pojmov „trestné činy", „závažné trestné činy" či „trestné činy vo všeobecnosti" v konkrétnom posudzovanom kontexte uplatňovať iný prístup.

30. Právomoc členských štátov v oblasti trestného práva nemá vplyv na právomoc, ktorá náleží Únii, stanoviť v určitých prípadoch napríklad minimálne pravidlá na vymedzenie trestných činov a sankcií, najmä pokiaľ ide o závažnú trestnú činnosť s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo vplyvu takýchto trestných činov alebo z osobitnej potreby spoločného boja proti nim. [39] Normotvorca Únie však nestanovil pravidlá upravujúce vymedzenie trestných činov v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58. [40] Ako už totiž bolo uvedené, [41] zo znenia článku 1 ods. 3 smernice 2002/58 je zrejmé, že prijatím tejto smernice nemal normotvorca Únie v úmysle vykonávať žiadnu právomoc v oblasti trestného práva.

31. Tieto dva dôvody postačujú na vysvetlenie, prečo si členské štáty, bez ohľadu na vnútroštátne legislatívne opatrenia prijaté podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 na účely vyšetrovania a stíhania trestných činov patriacich do pôsobnosti takéhoto opatrenia, ponechávajú právomoc vymedziť pojem „trestné činy" vrátane pojmu „závažné trestné činy" a stanoviť tresty za účasť na takomto správaní. [42]

[37] Ako aj poľahčujúcich a priťažujúcich okolností.

[38] Generálny advokát Saugmandsgaard Øe sa domnieval, že trestnoprávna úprava a pravidlá trestného konania patria do právomoci členských štátov, aj napriek tomu, že ich právny poriadok môže byť dotknutý ustanoveniami práva Únie prijatými v tejto oblasti okrem iného na základe článku 83 ods. 2 ZFEÚ. Preto neexistuje žiadne všeobecne uplatňované ustanovenie s harmonizovaným vymedzením pojmu „závažná trestná činnosť". Návrhy vo veci Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:300, bod 95). Generálny advokát Pitruzzella uviedol, že vymedzenie pojmu „závažná trestná činnosť" by sa malo ponechať na posúdenie členským štátom. V závislosti od vnútroštátneho právneho systému možno rovnaký trestný čin potrestať viac alebo menej prísne. Čo predstavuje priťažujúce okolnosti, sa tiež v jednotlivých členských štátoch môže líšiť. Návrhy vo veci Prokuratuur (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronickej komunikácie) (C-746/18, EU:C:2020:18, body 91 a 92). Generálny advokát Szpunar sa naopak domnieval, že „pojem ‚závažná trestná činnosť' treba… vykladať autonómne. Nemôže závisieť od koncepcie každého členského štátu, ibaže by bolo možné obísť požiadavky článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 v závislosti od toho, či členské štáty prijmú alebo neprijmú širokú koncepciu boja proti závažnej trestnej činnosti". Návrhy vo veci La Quadrature du Net a i. (Osobné údaje a opatrenia na boj proti falšovaniu) (C-470/21, EU:C:2022:838, bod 74).

[39] Pozri článok 83 ods. 1 prvý pododsek ZFEÚ. Pozri aj rozsudok z 21. októbra 2021, Okrážna prokuratura – Varna (C-845/19 a C-863/19, EU:C:2021:864, bod 32).

[40] Pozri analogicky rozsudok vo veci Prokuratuur, body 41 a 42. Súdny dvor stanovil, že v prípade neexistencie pravidiel Únie v danej oblasti a v súlade so zásadou procesnej nezávislosti „v zásade prináleží iba vnútroštátnemu právu, aby v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým z trestnej činnosti určilo pravidlá týkajúce sa prípustnosti a posúdenia informácií a dôkazov získaných takýmto všeobecným a nediferencovaným uchovávaním údajov, ktoré je v rozpore s právom Únie". Právnym základom smernice 2002/58 je článok 114 ZFEÚ (pôvodný článok 95 ZES), a nie napríklad článok 83 ods. 1 prvý pododsek ZFEÚ. Naproti tomu právnymi základmi smernice 2016/681 sú článok 82 ods. 1 druhý pododsek písm. d) ZFEÚ (justičná spolupráca v trestnoprávnych veciach) a článok 87 ods. 2 písm. a) ZFEÚ (policajná spolupráca).

[41] Pozri bod 21 vyššie.

[42] Pozri analogicky rozsudok z 23. októbra 2007, Komisia/Rada (C-440/05, EU:C:2007:625, body 66, 70 a 71 a citovaná judikatúra). Pozri aj rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 53).

3. Štandard preskúmania uplatňovania možnosti podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 odchýliť sa od zásady dôvernosti

32. Súdny dvor zdôraznil, že možnosť odchýliť sa[43] okrem iného od zásady dôvernosti predpísanej článkom 5 ods. 1 smernice 2002/58 sa musí vykladať prísne, aby sa nestala pravidlom, čím by táto zásada stratila zmysel.[44] Pri uplatňovaní tejto možnosti sa preto musia okrem iného dodržiavať zásady rovnocennosti[45] a účinnosti[46]. Takisto sa musia dodržiavať všeobecné zásady práva Únie vrátane zásady proporcionality[47] a články 7, 8 a 11[48] a článok 52 ods. 1 Charty.[49] Cieľ boja proti závažnej trestnej činnosti sa musí vždy zosúladiť s výkonom základných práv, ktoré by ním bolo ovplyvnené. Práva zakotvené v článkoch 7, 8 a 11 Charty nie sú absolútne a ich uplatňovanie sa musí posudzovať v súvislosti s ich úlohou v spoločnosti.[50] V článku 52 ods. 1 Charty sa preto stanovuje, že obmedzenie výkonu týchto práv, ako sa stanovuje v zákone, musí rešpektovať podstatu týchto práv a v súlade so zásadou proporcionality musí byť nevyhnutné a skutočne plniť ciele všeobecného záujmu uznávané Európskou úniou alebo potrebu ochrany práv a slobôd iných. Vnútroštátne legislatívne opatrenia prijaté v súlade s článkom 15 ods. 1 smernice 2002/58 musia preto skutočne a striktne zodpovedať jednému z cieľov uvedených v tomto ustanovení. Musia byť založené na objektívnych kritériách, byť právne záväzné a stanovovať jasné a presné pravidlá, v ktorých sa uvádzajú hmotnoprávne a procesné podmienky, za ktorých poskytovatelia elektronických komunikačných služieb musia poskytnúť príslušným vnútroštátnym orgánom prístup k údajom.[51]

33. S cieľom zabezpečiť plné dodržiavanie týchto podmienok v praxi musí sprístupnenie uchovávaných údajov príslušným vnútroštátnym orgánom v zásade[52] podliehať predchádzajúcemu preskúmaniu súdom alebo nezávislým správnym orgánom[53] na základe odôvodnenej žiadosti týchto orgánov a po informovaní dotknutých osôb.[54] Z ustálenej judikatúry

[43] V článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 sa stanovuje, že členské štáty „môžu prijať“ legislatívne opatrenia, ktorými sa obmedzia určité práva a povinnosti stanovené v tejto smernici.

[44] Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 89). Generálny advokát Saugmandsgaard Øe sa domnieval, že „aj keď… má každý členský štát možnosť posúdiť, aká je vhodná hranica trestu pre definovanie závažného trestného činu, je napriek tomu povinný nestanoviť túto hranicu na tak nízku úroveň, s prihliadnutím na obvyklú výšku trestov, ktoré sa uplatňujú v tomto štáte, aby boli výnimky zo zákazu ukladať a používať osobné údaje, ktoré sú upravené v tomto článku 15 ods. 1 zmenené na zásady…“. Návrhy vo veci Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:300, bod 114).

[45] Nič nenaznačuje, že by talianske právo nebolo v súlade s touto zásadou.

[46] Rozsudok z 5. apríla 2022, Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, EU:C:2022:258, bod 127).

[47] Pozri aj odôvodnenie 11 smernice 2002/58.

[48] Pozri aj odôvodnenie 2 smernice 2002/58.

[49] Rozsudky z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 89), a zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 111 až 113). Pozri aj návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:300, body 116 až 120). V rozsudku z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok) (C-205/20, EU:C:2022:168, bod 31), Súdny dvor pripomenul, že zásada proporcionality je pre členské štáty pri vykonávaní práva Únie záväzná. V tomto kontexte musia členské štáty pri prijímaní trestnoprávnych sankcií dodržiavať článok 49 ods. 3 Charty aj vtedy, ak takéto sankcie nie sú v rámci právnych predpisov Únie harmonizované.

[50] Článok 52 ods. 1 Charty. Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 120).

[51] Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, body 117 až 119). Pozri aj rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 110 a 129 až 133).

[52] Napríklad v článku 132 ods. 3a legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa stanovujú osobitné pravidlá na účel sprístupňovania údajov v naliehavých prípadoch. Generálny advokát Szpunar sa vo svojich návrhoch vo veci La Quadrature du Net a i. (Osobné údaje a opatrenia na boj proti falšovaniu) (C-470/21, EU:C:2022:838, body 99 až 105) domnieval, že predchádzajúce preskúmanie je potrebné len vtedy, ak dochádza k závažnému zasahovaniu do súkromného života používateľov elektronických komunikačných služieb. Predchádzajúce preskúmanie je potrebné, keďže zásah v prejednávanej veci je závažný z dôvodu povahy údajov, ktorých sprístupnenie požaduje prokurátor.

[53] Požiadavka na predchádzajúce preskúmanie bola stanovená v judikatúre Súdneho dvora, nie v smernici 2002/58: rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, body 120 a 121 a citovaná judikatúra).

[54] Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, body 120 a 121).

vyplýva, že pri vykonaní takéhoto predchádzajúceho preskúmania musí súd alebo nezávislý správny orgán zosúladiť rôzne dotknuté záujmy a práva s cieľom dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi požiadavkami vyšetrovania a potrebou zaručenia základných práv na súkromie a ochranu osobných údajov dotknutých osôb [55].

34. V prejednávanej veci sa v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 stanovujú podmienky, podľa ktorých musí vnútroštátny súd poskytovateľom elektronických služieb nariadiť, aby poskytli prokurátorovi na základe jeho žiadosti prístup k údajom. Proti skutočnosti, že v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa stanovujú jasné a presné okolnosti a podmienky, za ktorých môže vnútroštátny súd poskytovateľom elektronických komunikačných služieb nariadiť, aby takýto prístup poskytli, sa nenamieta. [56] Vnútroštátny súd sa však domnieva, že trest „odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky“ je príliš široký, keďže zahŕňa trestné činy, ako je menej závažná krádež, ktoré spôsobujú len malé porušenie spoločenského poriadku.

35. Hoci článok 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 potenciálne zahŕňa širokú škálu trestných činov, Súdnemu dvoru neboli v rámci konania vo veci samej predložené žiadne dôkazy o tom, že zahŕňa taký veľký počet trestných činov, aby sa sprístupnenie údajov podľa tohto článku stalo skôr pravidlom, a nie výnimkou. [57] Horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody najmenej tri roky stanovená v tomto ustanovení sa nejaví ako neprimerane nízka. [58] Analogicky sa v článku 3 ods. 9 smernice 2016/681 [59] vymedzuje pojem „závažná trestná činnosť“ ako „trestné činy uvedené v prílohe II, za ktoré možno podľa vnútroštátneho práva členského štátu uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce slobodu s hornou hranicou trestnej sadzby v dĺžke najmenej troch rokov“ [60]. Súdny dvor však konštatoval, že keďže sa v článku 3 ods. 9 smernice 2016/681 odkazuje na hornú hranicu trestnej sadzby uplatniteľného trestu, a nie na dolnú, nemožno vylúčiť, že príslušné „údaje… by sa mohli spracúvať na účely boja proti trestným činom, ktoré síce spĺňajú kritérium stanovené v tomto ustanovení týkajúce sa hranice závažnosti, ale vzhľadom na osobitosti vnútroštátneho trestnoprávneho systému predstavujú bežnú trestnú činnosť, a nie závažnú trestnú činnosť“ [61].

36. Trojročným trestom uvedeným v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa myslí horná hranica uplatniteľnej trestnej sadzby a mohol by sa tak uplatňovať na trestné činy, ako je menej závažná krádež. [62] Preto je potrebné preskúmať, ako sa článok 132 ods. 3 legislatívneho

[55] Rozsudok vo veci Prokuratuur, bod 52.

[56] S výhradou overenia vnútroštátnym súdom.

[57] Pozri analýzu v návrhoch, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:300, body 116 až 120). Túto otázku musí napokon posúdiť vnútroštátny súd.

[58] Skutočnosť, že vymedzenie trestných činov a systém trestov v jednom členskom štáte sa líšia od tých, ktoré sa používajú v inom členskom štáte, nemôže mať sama osebe vplyv na proporcionalitu právnych predpisov. Pozri analogicky rozsudok z 8. júla 2010, Sjöberg a Gerdin (C-447/08 a C-448/08, EU:C:2010:415, bod 38).

[59] Smernica 2016/681 sa týka prenosu a spracúvania údajov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti.

[60] Súdny dvor rozhodol, že požiadavkami vyplývajúcimi z tohto ustanovenia, ktoré sa týkajú povahy a prísnosti uplatniteľného trestu, je v zásade možné obmedziť uplatňovanie systému zavedeného uvedenou smernicou na trestné činy s dostatočnou mierou závažnosti, ktorá môže odôvodniť zásah do základných práv zakotvených v článkoch 7 a 8 Charty. Rozsudok z 21. júna 2022, Ligue des droits humains (C-817/19, EU:C:2022:491, bod 150).

[61] Súdny dvor rozhodol, že členské štáty musia zaručiť, že systém stanovený smernicou 2016/681 sa obmedzuje na boj proti závažnej, a nie bežnej trestnej činnosti. Rozsudok z 21. júna 2022, Ligue des droits humains (C-817/19, EU:C:2022:491, body 151 a 152). Predmet a pôsobnosť smernice 2016/681, v ktorej sa okrem iného stanovuje výmena údajov z PNR medzi členskými štátmi, sa neprekrývajú s predmetom a pôsobnosťou smernice 2002/58. Z toho vyplýva, že ustanovenia týchto smerníc sa majú posudzovať samostatne a nezávisle. V tomto smere a na rozdiel od stanoviska k článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 je pojem „závažná trestná činnosť“ stanovený v smernici 2016/681 autonómnym pojmom práva Únie. Pozri v tomto smere odôvodnenie 12 a článok 3 ods. 9 smernice 2016/681 a prílohu II k nej.

[62] Pozri analogicky rozsudok z 21. júna 2022, Ligue des droits humains (C-817/19, EU:C:2022:491, bod 151).

dekrétu č. 196/2003 uplatňuje v praxi. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 podľa všetkého stanovujú dva rôzne štandardy na účel predchádzajúceho preskúmania vnútroštátnym súdom v závislosti od povahy vyšetrovaných trestných činov.

37. Pri prvom z týchto štandardov preskúmania je potrebné,[63] aby vnútroštátny súd povolil prokurátorovi prístup k údajom uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb, ak sú takéto údaje relevantné na účely zistenia skutkových okolností a ak existujú dostatočné dôkazy preukazujúce spáchanie trestného činu zastrašovania, prenasledovania alebo vyrušovania osôb prostredníctvom telefónu, pokiaľ je takéto zastrašovanie alebo vyrušovanie závažné. Vnútroštátny súd musí preto vykonať osobitné posúdenie závažnosti daného trestného činu a overiť, či je pri vyšetrovaní a stíhaní takéhoto trestného činu opodstatnené obmedzenie všeobecných práv zakotvených v článkoch 7, 8 a 11 Charty a osobitných práv uvedených v článkoch 5, 6 a 9 smernice 2002/58. Tento štandard si v predmetnej veci vyžaduje samostatné posúdenie toho, či je zásah do daných práv primeraný s ohľadom na cieľ verejného záujmu, ktorým je boj proti trestnej činnosti.

38. Naproti tomu pri druhom štandarde preskúmania, ktorý je relevantný v kontexte prejednávanej veci, je potrebné,[64] aby vnútroštátne súdy povolili prokurátorovi prístup k údajom uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb, ak sú tieto údaje relevantné na účely zistenia skutkových okolností a existujú dostatočné dôkazy o spáchaní trestného činu, na ktorý sa vzťahuje okrem iného trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky. V takomto prípade je úloha vnútroštátneho súdu obmedzená na overenie, či sú splnené tieto objektívne požiadavky, pričom nemá žiadnu možnosť vykonať samostatné posúdenie záujmov v predmetnej veci.[65] Posúdenie, ktoré vnútroštátny súd vykonáva podľa článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 je tak oddelené od akéhokoľvek skutočného spojenia s konkrétnymi okolnosťami veci, ktorú súd prejednáva.

39. Kým vnútroštátne súdy nemusia mať právomoc preskúmať vymedzenie trestných činov, ktoré stanovil zákonodarca, alebo preskúmať rozhodnutie zákonodarcu, pokiaľ ide o závažnosť takýchto trestných činov,[66] musia však napriek tomu mať právomoc vykonať samostatné posúdenie toho, či je povolenie prístupu podľa legislatívnych opatrení prijatých podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 k citlivým údajom, ktoré umožňujú vyvodiť presné závery o súkromnom živote používateľa – čo teda predstavuje závažný zásah do základných práv zakotvených v článkoch 7, 8 a 11 a článku 52 ods. 1 Charty – primerané.

40. Z toho vyplýva, že podľa opatrení prijatých podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 sa prístup k citlivým údajom nemusí povoliť, ak (i) daný trestný čin nedosiahne hranicu závažnosti, ktorú vopred stanovil vnútroštátny zákonodarca, a (ii) súd alebo iný nezávislý správny orgán sa po samostatnom posúdení alebo preskúmaní domnieva, že zásah do základných práv spojený

[63] V pôvodnej jazykovej verzii je použitý výraz „i dati sono acquisiti“.

[64] S výhradou overenia vnútroštátnym súdom predkladajúcim prejudiciálnu otázku, z použitia oznamovacieho spôsobu v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 („i dati sono acquisiti“) vyplýva, že vnútroštátny súd povolí prístup k predmetným údajom, ak sú splnené objektívne podmienky uložené v tomto ustanovení.

[65] Názory prokurátora (Bolzano) a talianskej vlády o úlohe vnútroštátneho súdu a rozsahu predchádzajúceho preskúmania podľa článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa na pojednávaní líšili. Kým prokurátor (Bolzano) tvrdil, že pred povolením prístupu k takýmto údajom musí vnútroštátny súd vykonať samostatné posúdenie primeranosti povolenia prístupu, talianska vláda zdôraznovala, že vnútroštátny súd je v súlade s článkom 101 Costituzione della Repubblica Italiana (Ústava Talianskej republiky) a článkom 1 Trestného zákona viazaný zásadou zákonnosti, a preto nemôže prijať taký výklad zákona, ktorý je opisovaný ako kreatívny. Výklad uplatniteľných ustanovení vnútroštátneho práva náleží vnútroštátnemu súdu, ktorý položil prejudiciálnu otázku.

[66] Pokiaľ to nedovoľuje vnútroštátne právo a v závislosti od dodržania okrem iného článku 49 Charty.

s povolením takéhoto prístupu, nie je primeraný z hľadiska cieľa verejného záujmu bojovať proti trestnej činnosti v konkrétnej veci. V určitých prípadoch sa však prístup k takýmto údajom nemusí povoliť ani vtedy, ak trestný čin dosiahne hranicu závažnosti podľa vnútroštátneho práva.

41. Trestný čin krádeže s priťažujúcimi okolnosťami, o ktorý ide v prejednávanej veci, sa podľa vnútroštátneho práva považuje za „závažný“ a vzťahuje sa naň okrem iného trest odňatia slobody na dva až šesť rokov, čím spĺňa hranicu závažnosti stanovenú v článku 132 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 196/2003[67]. Pri uplatňovaní opatrení prijatých podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 talianske súdy podľa všetkého nemajú právomoc spochybniť klasifikáciu krádeže s priťažujúcimi okolnosťami ako „závažného trestného činu“ na základe vnútroštátneho práva. V prípade nedosiahnutia hranice stanovenej vo vnútroštátnom práve nemusí vnútroštátny súd povoliť prístup k požadovaným údajom.[68]

42. V prípade dosiahnutia hranice stanovenej vo vnútroštátnych právnych predpisoch musí vnútroštátny súd podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 preskúmať, či je so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa danej veci zásah do základných práv, ktorý by prinieslo umožnenie prístupu k citlivým údajom, primeraný cieľu verejného záujmu bojovať proti takémuto trestnému činu. Vnútroštátny súd musí v tomto smere zohľadniť a zvážiť všetky príslušné práva a záujmy vrátane a okrem iného ujmy spôsobenej na majetkových právach obetí chránených podľa článku 17 Charty a skutočnosti, že mobilné telefóny môžu obsahovať vysokocitlivé údaje týkajúce sa súkromného, pracovného a finančného života ich majiteľov.[69] Prístup k daným údajom môže byť jediným účinným dostupným prostriedkom na vyšetrovanie a stíhanie predmetných trestných činov a na to, aby sa zabezpečilo, že ich doposiaľ neznámi páchatelia nebudú konať beztrestne. Do úvahy treba vziať aj práva tretích osôb.[70]

43. Pokiaľ ide o práva tretích osôb, zo spisov vnútroštátneho súdu sa zdá,[71] že prokurátor (Bolzano) žiadal o sprístupnenie údajov týkajúcich sa komunikácie z ukradnutých mobilných telefónov, a to od 29. októbra 2021 v prípade prvej krádeže spáchanej 27. októbra 2021[72] a od 20. novembra 2021 v prípade druhej krádeže spáchanej v ten istý deň[73]. Tieto dátumy ukazujú, že žiadosti o prístup sa len vo veľmi obmedzenej miere dotýkajú práv obetí zaručených okrem iného článkami 7, 8 a 11 Charty.[74] Talianska vláda vo svojich písomných pripomienkach takisto uviedla, že vnútroštátne konanie sa týka výlučne údajov, ktoré by pomohli pri identifikácii páchateľa (páchateľov) predmetných krádeží. V prípade identifikácie volania tretím osobám alebo od nich, ktoré nemajú s krádežami žiadnu súvislosť, by sa takéto údaje zničili v súlade s článkom 269

[67] Trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.

[68] V článku 52 ods. 1 Charty sa uvádza, že akékoľvek obmedzenie výkonu práv uznaných v Charte musí byť ustanovené zákonom. Z toho vyplýva, že vnútroštátne súdy sú v podstate viazané vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré obsahujú takéto obmedzenia.

[69] Mobilné telefóny môžu obsahovať fotografie, zdravotné údaje, výpisy z bankových účtov, heslá atď. Krádež mobilného telefónu môže tak ohroziť digitálnu identitu jeho majiteľa a jej dôsledky môžu značne prevyšovať stratu, pokiaľ ide o peňažnú hodnotu mobilného telefónu. Všeobecný súd by mal preto zohľadniť a zvážiť každú potenciálnu ujmu spôsobenú na právach obete podľa článkov 7, 8 a 17 Charty, okrem iného.

[70] Napríklad obetí údajného trestného činu.

[71] S výhradou overenia vnútroštátnym súdom.

[72] Referenčné číslo RGNR 9228/2021.

[73] Referenčné číslo RGNR 9794/2021.

[74] Hoci sa údaje môžu týkať komunikácie smerujúcej k obeti po dátume krádeže, netýkajú sa komunikácie, ktorú uskutočnila obeť, ani jej lokalizačných údajov.

Trestného poriadku.[75] Napokon v článku 132 ods. 3c legislatívneho dekrétu č. 196/2003 sa stanovuje, že údaje získané v rozpore s odsekom 3 alebo 3a tohto legislatívneho dekrétu sa nesmú použiť.[76]

VI. Návrh

44. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Tribunale di Bolzano (súd v Bolzane, Taliansko), takto:

Článok 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009, a články 7, 8 a 11 a článok 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie

sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnym právnym predpisom, v ktorých sa vyžaduje, aby súd povolil prokurátorovi prístup k údajom, ktoré zákonne uchovávajú poskytovatelia elektronických komunikačných služieb a ktoré umožňujú vyvodiť presné závery o súkromnom živote používateľa, ak sú takéto údaje relevantné na účely zistenia skutkových okolností a existujú dostatočné dôkazy o spáchaní závažného trestného činu, ktorý je vymedzený vo vnútroštátnom práve a na ktorý sa vzťahuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky. Vnútroštátny súd musí pred povolením prístupu vykonať samostatné posúdenie toho, či je zásah do základných práv, ktoré povolenie takéhoto prístupu zahŕňa, primerané okrem iného so zreteľom na závažnosť konkrétneho trestného činu a skutkových okolností veci.

[75] Podľa talianskej vlády sa v uplatniteľnom znení článku 269 ods. 2 Trestného poriadku stanovovalo, že „… nahrávky sa uchovávajú až do vynesenia konečného rozsudku. S cieľom ochrany dôvernosti však zainteresované strany môžu požiadať sudcu, ktorý povolil alebo schválil odpočúvanie, o zničenie nahrávok, ktoré neboli zahrnuté do spisu“ (keďže nie sú relevantné). Hoci prístup k údajom nevinných tretích strán je neobmedzený, využívanie týchto údajov je podľa všetkého, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, obmedzené vnútroštátnym právom.

[76] V návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je vysvetlený presný zmysel tohto ustanovenia ani jeho uplatňovanie v praxi.